
Obsah

1. Úvod do klinické výživy	13
1.1 Malnutrice	14
1.1.1 Příčiny podvýživy	14
1.1.2 Typy podvýživy	15
1.1.3 Následky podvýživy	16
1.2 Diagnostika malnutrice	17
1.2.1 Nutriční screening	17
1.2.2 Hodnocení stavu výživy (assessment)	17
1.3 Adaptace organismu na hladovění	21
1.4 Skupiny pacientů v riziku malnutrice	22
1.5 Základní pojmy klinické výživy	22
1.6 Význam nutriční podpory	24
1.7 Algoritmus nutriční podpory	25
1.8 Organizace nutriční péče	26
1.8.1 Nutriční tým	26
1.8.2 Stupňovitá nutriční péče, konziliární služba a specializovaná péče	26
2. Substráty pro umělou výživu	28
2.1 Složení výživy, určení potřeby energie	28
2.2 Voda a minerály	29
2.3 Makronutrienty	31
2.3.1 Cukry	31
2.3.2 Aminokyseliny a bílkoviny	32
2.3.3 Tuky	34
2.4 Mikronutrienty	36
2.4.1 Vitaminy	36
2.4.2 Stopové prvky	39
2.5 Specifické nutriční substráty	40
2.6 Imunonutriční a antioxidanty	41
3. Srovnání jednotlivých typů nutriční podpory	43
3.1 Patofyziologické poznámky	43
3.2 Úplná a částečná umělá výživa, kombinovaná výživa	44

4. Enterální výživa	45
4.1 Definice a indikace	45
4.2 Formy enterální výživy	45
4.3 Složení enterální výživy a přípravky pro enterální výživu	47
4.4 Léky upravující střevní flóru	49
4.5 Prostředky na zvýšení chuti k jídlu	50
5. Parenterální výživa	52
5.1 Definice a indikace	52
5.2 Žilní vstupy pro parenterální výživu	52
5.2.1 Periferní parenterální výživa	53
5.2.2 Centrální parenterální výživa	53
5.2.3 Žilní přístupy pro dlouhodobou parenterální výživu	54
5.3 Systémy pro parenterální výživu	55
5.3.1 Multi-bottle systém	55
5.3.2 All-in-one systém	55
5.3.3 Pravidla pro přípravu směsi a její stabilita, kompatibilita roztoků	57
5.4 Monitorování umělé výživy	61
6. Komplikace umělé výživy	63
6.1 Metabolické komplikace umělé výživy	63
6.1.1 Poruchy vnitřního prostředí	63
6.1.2 Poruchy metabolismu bílkovin	70
6.1.3 Poruchy metabolismu lipidů	70
6.1.4 Poruchy metabolismu cukrů	70
6.1.5 Refeeding syndrom	71
6.1.6 Nadměrná dodávka nutričních substrátů (overnutrition)	73
6.2 Komplikace enterální výživy	73
6.3 Komplikace parenterální výživy	74
6.3.1 Komplikace kanylace žilního řečiště	74
6.3.2 Organové komplikace parenterální výživy	78
6.3.3 Komplikace dlouhodobé parenterální výživy	80
7. Speciální enterální a parenterální výživa	81
7.1 Enterální a parenterální výživa kriticky nemocných a septických pacientů	81
7.2 Enterální a parenterální výživa při poškození jater	83

7.3	Enterální a parenterální výživa při renální insuficienci	84
7.4	Enterální a parenterální výživa v gastroenterologii	86
7.4.1	Enterální a parenterální výživa při pankreatitidě	86
7.4.2	Enterální a parenterální výživa při střevních zánětlivých onemocněních	88
7.4.3	Syndrom krátkého střeva	90
7.5	Enterální a parenterální léčba v chirurgii	92
7.5.1	Nutriční podpora v perioperačním období	92
7.5.2	Enterální a parenterální výživa u těžkého traumatu	93
7.5.3	Enterální a parenterální výživa v popáleninové medicíně	93
7.5.4	Enterální a parenterální výživa v terapii abdominálních katastrof	94
7.5.5	Umělá výživa v orofaciální chirurgii a v chirurgii jícnu	95
7.5.6	Konzervativní léčba píštělí	95
7.6	Enterální a parenterální výživa při srdečním selhání	96
7.7	Enterální a parenterální výživa při respiračním selhání	96
7.8	Enterální a parenterální výživa u dlouhodobých poruch výživy	97
7.8.1	Enterální a parenterální výživa u těžce malnutričních pacientů	97
7.8.2	Enterální a parenterální výživa u obézních pacientů	97
7.9	Enterální a parenterální výživa a hyperglykemie	98
7.9.1	Enterální a parenterální výživa diabetických pacientů	98
7.9.2	Hyperglykemie kriticky nemocných a její kontrola	100
7.10	Enterální a parenterální výživa v onkologii	106
7.10.1	Podpůrná enterální a parenterální výživa	106
7.10.2	Paliativní enterální a parenterální výživa	107
7.11	Enterální a parenterální výživa v neurologii	108
7.12	Enterální a parenterální výživa v psychiatrii	109
7.13	Enterální a parenterální výživa v transplantologii	110
7.14	Enterální a parenterální výživa v těhotenství	110
7.15	Enterální a parenterální výživa u různých věkových skupin	111
7.15.1	Enterální a parenterální výživa v neonatologii	111
7.15.2	Enterální a parenterální výživa v pediatrii	116
7.15.3	Enterální a parenterální výživa v geriatrii	121
8.	Dlouhodobá a domácí enterální a parenterální výživa	124
8.1	Domácí enterální výživa	124
8.2	Domácí parenterální výživa	125

8.2.1 Indikace domácí parenterální výživy	125
8.2.2 Vedení domácí parenterální výživy	127
8.2.3 Žilní přístup	128
8.2.4 Vlastní aplikace domácí parenterální výživy	128
8.2.5 Edukace a dispenzarizace pacienta	129
8.2.6 Komplikace domácí parenterální výživy	130
8.2.7 Ekonomické aspekty domácí parenterální výživy	131
8.2.8 Psychosociální aspekty domácí parenterální výživy	131
8.2.9 Přežití pacientů na domácí parenterální výživě	131
8.2.10 Současná organizace péče o pacienty s domácí parenterální výživou v ČR	132
9. Literatura	133